

FÖRSVARSRÅGÅN MÅSTE LÖSAS NU!

ÖVERBEFÄLHAVARENS utredning om krigsmaktens framtida utformning råkade publiceras samtidigt med regeringskrisen den 24 oktober, vilket hade till följd att den inte blev tillräckligt uppmärksammas av allmänheten. Också i fortsättningen har den kommit märkbart i skymundan i den politiska diskussionen. I den stora remissdebatten i början av november spelade försvarsfrågan också en undanskymd roll. Statsminister Erlander omnämnde den sålunda endast i förbigående i sitt anförande om regeringsprogrammet.

Tystnaden kring överbefälhavarens utredning är så mycket mera förvånande som innehållet i den berör själva grundvalen för vår nationella existens. Under de senaste åren har försvarsfrågan varit föremål för en systematisk förhållning. Den militära ledningen har tvingats till ett tidsödande utredningsarbete. Under samma tid har försvaret på grund av bristfälliga anslag varit utsatt för en fortlöpande urholkning och uppvisar i dag en krigsorganisation med otillräcklig, omodern eller obefintlig materiel. Om denna utveckling skall fortgå ännu en tid, kan vårt land inte längre i sin helhet försvaras. Regering och riksdag blir då tvungna att fatta be-

slut om drastiska inskränkningar i den militära organisationen, beslut som kommer att bli katastrofala inte minst med tanke på försvarsviljan hos allmänheten.

Överbefälhavarens senaste utredning har pressats fram under en kort tidrymd i förhoppning att försvarsfrågan redan i vinter skall kunna tagas upp till förhandlingar i försvarsberedningen och att sedan en proposition i frågan skall kunna läggas fram för vårriksdagen 1958. Det av överbefälhavaren tillstyrkta kostnadsalternativet är en kompromiss mellan tre mer eller mindre missnöjda försvarsgrenschefer men likväl det enda som kan läggas till grund för ett förslag. Samtliga övriga utredda alternativ innebär ett frånträdande av riksdagens år 1948 antagna målsättning att ingen del av landet skall uppges utan segt motstånd. Ett beslut i försvarsfrågan — byggt på överbefälhavarens hårt pressade alternativ — kan inte längre uppskjutas.

I detta ovissa läge har försvarsministern Sven Andersson tagit till orda. Det skedde på Gustav Adolfsdagen den 6 november på Sveriges socialdemokratiska ungdomsförbunds försvarskonferens. Han förklarade där att överbefälhavarens

alternativ endast kunde genomföras med hjälp av skattehöjningar. Denna inställning hos försvarets egen representant i regeringen är obegriplig. Som statssekreterare Olle Karleby nyligen framhållit i en uppmärksammas artikel har medelhöjningen under de tre sista åren för samtliga huvudtitlar varit 38 %, men försvarets ökning har begränsats till 13 %. Med tanke på försvarets missgynnade ställning under denna tidsperiod är det en orimlig tankegång att just försvarets ökade kostnader skall kopplas samman med tanken på höjda skatter. Man kan därtill fråga vad försvarsministern egentligen avser? Skall försvarsfrågan användas för att bemantla en större skattehöjning? Eller tänker han föreslå en särskild värnskatt, som helt skall gå till försvaret?

Det enda väsentliga inlägget i försvarsfrågan under remissdebatten gjordes av högerledaren Jarl Hjalmarson. Han framhöll att vi inte kan försvara hela vårt land utan hjälp av atomvapen och att vi drar över oss ett fruktansvärt ansvar om svensk ungdom en dag måste gå ut i ett krig mot en motståndare som äger sådana vapen, om vi själva saknar dem. Enligt överbefälhavarens beräkningar kommer Sverige att först år 1966 kunna tillverka egna atomvapen. Vi kan inte vänta i tio år på ett modernt försvar, anförde herr Hjalmarson vidare, utan vi borde därför kunna enas om att undersöka om man i USA kan få

köpa robotar, flygplansutrustning och andra ting som också kan bära med sig atomladdningar. Det finns ingenting som talar för att västmakterna för sådana leveranser kommer att ställa upp några andra villkor än för den material vi redan köpt, eftersom de både har intresse av att vi kan försvara oss och kommer att försvara oss vid ett angrepp.

Herr Hjalmarsons uttalande utlöste genast en replik av statsministern som avvisade tanken på att vi skulle köpa vapen, som andra makter uppfattade som aggressiva, av USA. Hans inlägg var lätt för herr Hjalmarson att bemöta, men fast står att den socialdemokratiska regeringen är ett hinder för våra möjligheter att utifrån anskaffa de atomvapen, som i en framtid kan bli vår enda möjlighet att göra striden jämn.

Alla militära synpunkter talar — som överbefälhavaren framhållit — entydigt och starkt för att vi skaffar oss atomvapen, och det är ett svenskt intresse att undersöka alla möjligheter att anskaffa sådana vapen. Det kan tänkas att den senaste tidens opinionsförskjutning i väster under intryck av den ryska raketternas märkliga framgångar gör det möjligt att köpa inte bara atomvapenbärare utan även själva atomladdningarna. Energiska försök att pröva denna utväg måste göras. Att detta icke innebär ett uppgivande av vår alliansfria linje är självklart. En anskaffning av atomladdningar medför tvärtom

ökade möjligheter för en självständig svensk politik. Men det är samtidigt viktigt att framhålla att dessa vapen måste samordnas med ett starkt konventionellt försvar. Med atomvapen kan man inte avvärja alla former av angrepp. De kan inte förhindra åtskilliga former av flyganfall, inte heller en utspridd luftinvasion eller en kustinfiltration. Atomroboten kan på ett värdefullt sätt komplettera men endast delvis ersätta de konventionella vapnen.

Alldeles oberoende av möjligheterna att anskaffa atomvapen utifrån måste kraftåtgärder vidtagas för att den fortlöpande nedrustningen inom försvaret skall upp-

höra och krigsmakten åter få möjlighet att lösa sina viktiga uppgifter. Försvarsfrågan angår hela folket och borde därför kunna lösas i endräkt ovan partierna. Även om den nuvarande regeringen är omedgörlig i andra frågor, bör en överenskommelse kunna nås i denna vår viktigaste politiska fråga. Men det ligger fara i dröjsmål. Försvarsfrågan måste lösas nu!

Det kan endast ske både genom ett beslut att avbryta den pågående urholkningen av vår nuvarande försvarsorganisation och genom att använda alla möjligheter att snabbt anskaffa atomvapen.